

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-208

7 NİSAN DÜNYA SAĞLIK GÜNÜ

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 7 Nisan 1948 tarihinde kurulmuştur. DSÖ'nün kuruluş yıldönümü olan 7 Nisan tüm dünyada her yıl Dünya Sağlık Günü olarak kutlanmaktadır. Her yıl tüm insanlığı ilgilendiren, sağlıkla ilgili yeni bir başlık gündeme taşınarak, seçilen bir tema çerçevesinde farkındalık yaratılması amaçlanır.^{1,2}

Dünya Sağlık Örgütü, bu yıl için Dünya Sağlık Günü temasını, sağlığın bir hak olması ve Herkes için Sağlık vizyonunun bir devamı olarak, **“Evrensel Sağlık Kapsayıcılığı: Herkes için ve her yerde!” (Universal Health Coverage: Everyone, Everywhere)** olarak belirlemiştir. Bu yıla ait slogan ise **#HerkesİçinSağlık** olarak seçilmiştir.³

Evrensel Sağlık Kapsayıcılığı (ESK), yalnızca bireysel tanı ve tedavi hizmetlerini değil; sağlığı koruyucu ve geliştirmeye yönelik tüm toplum sağlığı uygulamalarını da içermektedir. Dolayısıyla, asgari sağlık hizmetlerinin güvence altında olması, tek başına, ESK için yeterli değildir. Sağlık hizmet ve uygulamalarının erişilebilirliği ve kapsamının artırılması gereklidir.

Öte yandan, Dünya nüfusunun yarısı halen temel sağlık hizmetlerine ulaşamamaktadır. Yaklaşık 100 milyon insan ise sağlık hizmetlerini kendi ceplerinden karşıladıkları için aşırı yoksulluğa itilmektedir. 800 milyondan fazla insan (Dünya nüfusunun yaklaşık %12'si) kendileri, hasta olan çocukları ya da ailenin bir başka üyesinin sağlık harcamalarını karşılamak için hane bütçesinin en az %10'u harcamaktadır.⁴

Politik istek ve destek ne kadar güçlü ise herkes için sağlık güvencesinin sağlanması da o kadar başarılı olacaktır. Bu nedenle 70. kuruluş yılında DSÖ dünya liderlerini 2015'te kabul ettikleri Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri konusundaki kararlıklarını göstererek tüm insanların sağlığının iyileştirilmesi konusunda güçlü adımlar atmaya çağırmaktadır; bu da herkesin, her yerde, herhangi bir ekonomik zorluk yaşamaksızın temel sağlık hizmetlerine erişebilmesinin sağlanmasını ifade etmektedir.³

Bu kapsamda, DSÖ 7 Nisan 2018 itibarı ile başlayan bir dizi yerel ve küresel toplantı ile ESK'nin sağlanması konusunda, tüm tarafların, 2018 boyunca bu konuda sorumluluk ve görevler üstlenmesini sağlamayı planlamıştır. Bunu yapabilmek için ise:³

- 1) Politika yapıcılarının toplumun sağlığını iyileştirmek konusundaki güçlerine dikkat çekerek, onları, ESK konusundaki değişimin bir parçası olmak konusunda **teşvik etmek**,

¹ [Internet] <http://www.who.int/about/history/en/> Erişim: 06.04.2018.

² Koçak A, Çakır B. 7 Nisan Dünya Sağlık Günü HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-[Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>.

³ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2018/WHO2018-Campaign-Essentials-EN.pdf?ua=1> Erişim: 06.04.2018.

⁴ [Internet] http://www.who.int/healthinfo/universal_health_coverage/report/2017/en/ Erişim: 06.04.2018.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-208

- 2) Evrensel Sağlık Kapsayıcılığının sağlanması konusunda gelişme gösteren ülkelerin deneyimlerinin paylaşarak, diğer devletleri de bu amaca uygun şekilde kendi yollarını çizmek konusunda **özendirmek**,
- 3) Ülkeler özelinde sağlık güvence kapsayıcılığının iyileştirilmesi konusunda yapılabilecek yerel politika düzenlemeleri veya diğer ülkelerde yapılan (hizmet kapsayıcılığının artırılması, hizmet kalitesinin iyileştirilmesi, cepten ödeme paylarının azaltılması vb.) çalışmalara destek vermek konusunda **rehberlik etmek** hedeflenmektedir.

Evrensel Sağlık Kapsayıcılığına yatırım yapan ülkeler esas olarak vatandaşlarına yatırım yapmaktadır. Gerek sağlık gerek diğer gelişim hedeflerine ulaşabilmede ana stratejilerin başında ESK'nin sağlanması yer almaktadır. Temel sağlık hizmetlerine erişim ve sosyal güvencenin sağlanması insanların sağlıklı bir yaşam beklentilerini artırırken; toplumları salgın hastalıklardan korur, yoksulluk ve açlık riskini azaltır, istihdamı artırır, ekonomik büyümeyi teşvik eder ve toplumsal cinsiyet eşitliğine katkıda bulunur.⁵

UNUTMAYALIM:

- ✓ Herkes için sağlık kapsayıcılığı (HSK) herkesin, her zaman ve her yerde kaliteli sağlık hizmetlerine erişebilir olması ve ekonomik zorluk yaşamaksızın bu hizmetlerden yararlanabilmesini savunur: HSK, ülke ve bireylerin sağlık ve iyilik hali için anahtar özelliğidir.
- ✓ Hiç bir fert sağlık hizmeti alabilmek için diğer temel ihtiyaçlarından vazgeçmek zorunda kalmamalıdır.
- ✓ HSK uygulanabilir: Birçok ülke HSK sağlanmasında önemli ilerlemeler sağlamıştır ve tüm ülkeler bu konuda daha iyisini yapabilir. Her ülkenin HSK'yı geliştirmek için yapabileceği uygulamalar vardır.
- ✓ Genel Sağlık Sigortası, ülkemizde HSK'nin sağlanması konusunda kurulmuş ve gelişmektedir. Sağlık hizmetlerinin gerçek anlamda evrensel olabilmesi için sağlık sistemlerinin hastalıklar ve kuruluşlar yerine insan temelli bir değişim göstermesi gerekmektedir.
- ✓ Politika yapıcılar, sağlık çalışanları, ekonomistler, sağlık idarecileri, sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri ve uzmanlık dernekleri başta olmak üzere tüm ortakların Genel Sağlık Sigortası'nın geliştirilmesi konusunda çalışmaları değerlidir. Toplumun her ferdi de sağlığın bir hak olduğunu bilmeli ve bu konudaki bireysel görev ve sorumluluklarını yerine getirmelidir.

“Kimse ilaç ile yiyecek almak arasında tercih yapmak zorunda kalmamalıdır.”

Dr. Ghebreyesus; DSÖ Genel Direktörü⁶

⁵ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2018/campaign-essentials/en/> Erişim: 06.04.2018.

⁶ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2018/World-Health-Day-2018-Policy-Advocacy-Toolkit-Final.pdf?ua=1> Erişim: 06.04.2018
Bu doküman Dr. Ahmet Koçak, Dr. Çağla Susuz, Dr. Güven Gökgöz ve Dr. Banu Çakır tarafından 06.04.2018 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb. ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Koçak A, Susuz Ç, Gökgöz G, Çakır B. 7 Nisan Dünya Sağlık Günü. HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-208.

<http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 06.04.2018.